

УДК 342.951

DOI: 10.36550/2522-9230-2021-11-91-96

Терехов Віталій Юрійович,
адвокат, кандидат юридичних наук
e-mail: hrechserge@ukr.net

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Правоохоронна функція – це комплексний напрямок державної політики, за допомогою якого досягається охорона прав, свобод та інтересів людини і громадянина, забезпечення законності, конституційного ладу, правопорядку та безпечного існування суспільства, його елементів.

Чинниками, які впливають на розвиток правоохоронної діяльності на сучасному етапі є: сучасна правоохоронна функція позбавлена надмірного інтересу до примусу; все більшої актуальності набувають функції з надання послуг, проведення просвітницької роботи, утвердження прозорості, підзвітності та підконтрольності громадському суспільству; поглибилась інтеграція правоохорони у сферу інформаційних, комерційних відносин; реалізація правоохоронної функції на місцях стала більш відповідальною перед місцевою громадою завдяки реформі децентралізації; змінилися вимоги до якості нормативного забезпечення правоохоронної інфраструктури.

Правове забезпечення правоохоронної функції держави має на меті упорядкувати зазначений масив суспільних відносин, надати йому легітимності та загальнообов'язковості.

Теоретичне підґрунтя адміністративно-правового регулювання правоохоронної функції держави може базуватися на наступних тезах: синергія догм державного управління, управлінських відносин та нормативної діяльності держави у сфері правоохорони; вплив правових норм у сфері державного управління на охорону прав, свобод та інтересів людини і громадянина; позитивне зобов'язання держави утверджувати та захищати права людини через відповідну діяльність правоохоронних інституцій, регламентованих нормативними адміністративними актами та ін.

Сучасні реалії вимагають розширення правоохоронного впливу на суспільні відносини. Тому правоохоронна функція може бути доповнена наступними складовими адміністративно-правової природи: сервіс у сфері правоохорони, який супроводжується наданням відповідних послуг суб'єктам звернення; інформаційно-телекомунікаційне забезпечення та цифровізація відносин правопорядку; комунікація, міжсуб'єктна взаємодія, контроль.

Юридична невизначеність категоріального апарату породжує несприятливі організаційно-управлінські наслідки, які впливають як на систему правоохоронних органів, так і на реалізацію завдань охорони правопорядку, безпеки.

Відсутність спеціального закону у сфері правоохоронної функції не є суттєвим недоліком на шляху ефективності врегулювання відносин правоохорони, оскільки обсяг загальних засад державної функції правоохорони є досить широким в теоретичному аспекті. З позиції юридичної техніки, нормопроекування та систематизація відносин правоохорони є настільки складним завданням, що не виправдовує мети існування самого закону чи зводу законів.

У найбільш загальному вигляді, систему відомчого нормативного регулювання у сфері правоохоронної функції держави доцільно класифікувати на дві групи: організаційно-управлінське (внутрішнє) нормативне забезпечення; нормативне забезпечення основних напрямків правоохоронної діяльності (зовнішнє).

Ключові слова: правоохорона, правоохоронні органи, правопорядок, законодавство, відомче нормотворення.

Terekhov V. MODERN ASPECTS OF THEORETICAL AND LEGAL SUPPORT OF REALIZATION OF THE LAW ENFORCEMENT FUNCTION OF THE STATE

Law enforcement function is a complex direction of state policy, through which the protection of human rights, freedoms and interests, ensuring the rule of law, the constitutional order, order and the safe existence of society, its elements.

Factors influencing to the development of law enforcement at the present stage are: the modern law enforcement function is devoid of excessive interest in coercion; the functions of providing services, conducting educational work, establishing transparency, accountability and accountability to civil society are becoming increasingly important; the integration of law enforcement into the sphere of information and commercial relations has deepened; the implementation of the law enforcement function on the ground has become more accountable to the local community through decentralization reform; the requirements for the quality of regulatory support of law enforcement infrastructure have changed.

The legal support of the state law enforcement function aims to regulate this array of public relations, to give it legitimacy and universality.

The theoretical basis of administrative regulation of the law enforcement function of the state can be based on the following theses: synergy of dogmas of public administration, administrative relations and regulatory activities of the state in the field of law enforcement; the impact of legal norms in the field of public administration on the protection of human and civil rights, freedoms and interests; positive obligation of the state to affirm and protect human rights through the relevant activities of law enforcement institutions regulated by regulatory administrative acts, etc.

Modern realities require the expansion of law enforcement influence on public relations. Therefore, the law enforcement function can be supplemented by the following components of legal nature: law enforcement service, which is accompanied by the provision of appropriate services to the subjects of appeal; information and telecommunication support and digitalization of order relations; communication, intersubjective interaction, control.

Legal uncertainty of the categorical apparatus creates adverse organizational and managerial consequences that affect both the law enforcement system and the implementation of the tasks of law enforcement and security.

The absence of a special law in the field of law enforcement is not a significant shortcoming in the way of effective regulation of law enforcement relations, as the scope of the general principles of the state law enforcement function is quite broad

in theoretical terms. From the point of view of legal technique, normative design and systematization of law enforcement relations is such a difficult task that it does not justify the purpose of the existence of the law itself or a set of laws.

In the most general form, the system of departmental regulatory regulation in the field of law enforcement of the state should be classified into two groups: organizational and managerial (internal) regulatory support; regulatory support of the main areas of law enforcement (external).

Key words: law enforcement, law enforcement agencies, law and order, legislation, departmental normative drafting.

Постановка проблеми. Сучасна правоохоронна функція позбавлена надмірного інтересу до примусу. Сьогодні правоохоронні відносини охоплюють площину не тільки владно наказової діяльності із протидії правопорушень. Для них все більшої актуальності набувають функції з надання послуг, проведення просвітницької роботи, утвердження прозорості, підзвітності та підконтрольності громадському суспільству. Осторонь не залишилася інтеграція правоохорони у сферу інформаційних, комерційних відносин. Реалізація правоохоронної функції на місцях стала більш відповідальною перед місцевою громадою завдяки реформі децентралізації. Змінились вимоги до якості законодавчого, нормативного забезпечення правоохоронної інфраструктури. З урахуванням зазначених тенденцій та чинників, правоохоронні стандарти в сучасній демократичній державі потребують переосмислення своєї адміністративно-правової природи, формування нової моделі роботи суб'єктів правоохоронної діяльності, яка задовільнила б вимоги суспільства.

Особливої актуальності тематика набула у зв'язку із подіями, які розгортаються у сусідній Республіці Білорусь, де процес узурпації влади відбувається із залученням сил правоохоронних органів. Відверте зловживання владними повноваженнями та їх перевищення супроводжується антигуманним поведінням із людьми, катуванням, тортурами з порушення їх усіх прав, свобод та гарантій. Такий стан речей є недопустимим в правовій державі. А зазначені події для України повинні стимулювати підвищення прозорості, підзвітності правоохоронних органів, забезпечити особисту невідворотну відповідальність за незаконні дії та рішення особливо, які спрямовані проти основоположних прав та свобод людини.

Мета статті – висвітлити актуальні питання реалізації правоохоронної функції, проаналізувати вплив чинників на формування сучасного стану правового забезпечення правоохоронної діяльності та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Довгий період розвитку вітчизняної теоретичної думки обумовив те, що акценти науковців щодо правоохоронної функції держави були згорнуті в русло запобігання, припинення та боротьби із правопорушеннями, застосуванням примусу. Об'єктивно, наукову спільноту рухали надбання ще радянського періоду, в основі яких лежали ідеї центристської ролі держави та домінування адміністративного впливу.

Конституційно-правовий вплив на природу правоохоронної функції держави розкриває напрямки законодавчої та відомчої нормопроектної діяльності. Суто буквальний зміст державної правоохоронної функції пов'язує її із сферою безпеки і з діяльністю правоохоронних та військових органів в конституційно-правовій площині. Такий тезис випливає із тлумачення статті 17 Конституції України, згідно з якою забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом [4]. Тотожним за змістом є положення законодавства у сфері національної безпеки, де правоохоронні органи належать до блоку сил безпеки та сил оборони, як правоохоронні та розвідувальні органи, а також державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями [9]. На наш погляд, «консервативне забарвлення» конституційної природи правоохоронних органів можливо модернізувати, зокрема, прийняттям Закону про правоохоронні органи. Останній слугував би одним із системоутворюючих в адміністративно-правовому забезпеченні правоохоронної функції.

Неспростовуючим аргументом є розуміння правоохоронної функції як напрямку державної політики. Важливо погодитись із позицією колективу авторів (за заг. ред. М.В. Ковалю) посібника «Правове регулювання правоохоронної діяльності» про те, що правоохоронна функція держави, реалізується через державну політику, як комплексний пріоритетний напрямок державної політики, її змістом є забезпечення охорони права і правовідносин, а також захист основ конституційного ладу [3, с. 155-156]. О.Л.Соколенко, децентралізуючись від «суб'єктивістського підходу» констатує, що така політика покликана забезпечити реальність прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина в умовах демократичної соціальної правової держави [14, с. 848]. Перевагами такої позиції є її актуальність в будь-який час, незважаючи на суб'єктів правоохоронної діяльності та методів досягнення завдань правоохорони. Оцінка правоохоронної функції – це якісний показник реальності, дієвості стану охорони державою прав людини.

Слід піддати критиці термінологічні підходи правників, які в ключову роль «правоохоронної функції держави» закладають діяльність правоохоронних органів. Але разом з цим, не помилковим є судження, зокрема, як зазначає Р.Я Шай, що зміст правоохоронної діяльності охоплює здійснення функцій держави шляхом владної оперативної діяльності державних органів, спрямованої на забезпечення охорони норм права від порушень, на захист наданих громадянам суб'єктивних прав та забезпечення виконання покладених на них юридичних обов'язків [16, с. 3]. Терміни «правоохоронна функція держави» та «правоохоронна діяльність» різняться між собою хоча і переслідують єдину мету. Правоохоронна функція – це комплексний напрямок державної політики, за допомогою якого досягається охорона прав, свобод та інтересів людини і громадянина, забезпечення законності, конституційного ладу, правопорядку та безпечного існування суспільства, його елементів.

Адміністративно-правове регулювання як легітимне середовище втілення завдань правоохоронної функції характеризується наступними ознаками: по-перше, синергія догм державного управління, управлінських відносин та нормативної діяльності держави у сфері правоохорони; по-друге, вплив правових норм у сфері державного управління на охорону прав, свобод та інтересів людини і громадянина; по-третє, позитивне зобов'язання держави утверджувати та захищати права людини через відповідну діяльність правоохоронних інституцій, регламентованих нормативними адміністративними актами та ін. Вказаний процес спрямований не тільки на упорядкування, а й сприяє розвитку правозабезпечення та правоохорони, а отже і правоохоронної функції держави.

У методологічному контексті заслуговує на увагу структурування правоохоронної функції держави здійснене Р.А Шаєм. Напрямки загалом можна укрупнити на наступні: профілактичний; захисний; охоронний; ресоціалізаційний; виявлення та розслідування злочинів; судовий розгляд справ та виконання рішень судів [15, с. 14]. Також елементи державної правоохоронної функції в науковій літературі інколи іменують ще «цільові програми». До останніх, О.М. Полковніченко відносить систему заходів із забезпечення, охорони громадського порядку [7, с. 42]. Такий підхід поза всяких сумнівів є вузьким та неохоплює інших напрямків. Сучасні реалії вимагають розширення правоохоронного впливу на суспільні відносини. Тому їх можна доповнити складовими адміністративно-правової природи: сервіс у сфері правоохорони, який супроводжується наданням відповідних послуг суб'єктам звернення; інформаційно-телекомунікаційне забезпечення та цифровізація відносин правопорядку; комунікація, міжсуб'єктна взаємодія, контроль.

Відсутність змісту центробіжних дефініцій, зокрема, «правоохорона», «правоохоронні органи», «правопорядок» в чинному законодавстві є суттєвим недоліком адміністративно-правового механізму правоохоронної функції. Нормативно-правовий аспект при розумінні сутності державно-правової політики є ключовим у практичній реалізації охорони прав та свобод людини і громадянина. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронної функції держави – складний правовий феномен з точки зору урегулювання участі держави та інших інституцій, суб'єктів та посадових осіб у реалізації правоохоронних завдань. Без нормативно встановлених та закріплених державною правил поведінки неможливим є захист прав та свобод суб'єктів від протиправних дій інших осіб. Більше того, санкціоновані державою норми встановлюють межі дозволеної поведінки уповноважених на застосування примусу посадових осіб. Можна стверджувати, що правове забезпечення правоохоронної функції держави має на меті упорядкувати зазначений масив суспільних відносин, надати йому легітимності та загальнообов'язковості.

Юридична невизначеність категоріального апарату породжує несприятливі організаційно-управлінські наслідки. Так, Ю.В. Собко зазначає, що відсутність чіткого визначення правоохоронної діяльності обумовлює низку проблем, однією з яких є некоординованість (неузгодженість) правоохоронної діяльності, що має як зовнішній, так і внутрішній характер [13, с. 112]. О. Дефенюк констатує, що відсутнє визначення поняття та переліку правоохоронних функцій не дає можливості доповнення системи правоохоронних органів України новими структурними елементами [2, с. 138]. Погодитися слід також із А.О. Янчук у тому, що суперечливе вживання законодавцем термінів «правоохоронна діяльність», «правоохоронні органи держави», «правоохоронна система» свідчить про відсутність єдиного підходу в його розумінні в законодавстві та ускладнює розв'язання проблем реформування всієї правоохоронної системи, що в кінці-кінців негативно впливає на нормативне регулювання компетенцій правоохоронних органів, інституційну та функціональну складові правоохоронної системи України [16, с. 109].

На нормативно-стратегічному рівні адміністративно-правового забезпечення реалізації напрямків правоохоронної функції також прослідковуються низка розбіжностей між планами та реальністю.

Слід наочно навести окремі положення Указу Президента України від 08.04.2008 № 311/2008, яким введено Рішення РНБО «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів». Документ одним із перших визнав, що система органів, яку традиційно називають «правоохоронними» (органи внутрішніх справ, Служби безпеки України, Державна прикордонна служба України, податкова міліція та інші органи, що мають повноваження провадити дізнання, слідство, застосовувати адміністративні санкції), створена як механізм переслідувань і репресій, не була трансформована в інститут захисту і відновлення порушених прав осіб [10]. Концепцією запропоновано створення в Україні наступних суб'єктів кримінальної юстиції упродовж декількох років: національну поліцію, фінансову поліцію, військову поліцію, слідчий підрозділ Служби безпеки України, спеціально утворений орган досудового розслідування корупційних правопорушень (антикорупційний орган) [10]. Як видно, станом на середину 2021 року, система правоохоронних органів із повноваженнями у сфері кримінальної юстиції суттєво відрізняється від пропонованої в стратегії: слідчі органів Національної поліції, слідчі органів безпеки, слідчі органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, слідчі органів державного бюро розслідувань, детективи Національного антикорупційного бюро України (ст. 216 КПК України) [5].

Неабияким чином на розвиток стандартів правоохоронної діяльності та правоохоронних органів впливає намагання України стати членом НАТО. Наприклад, в рамках конструктивного партнерства з Організацією Північноатлантичного договору, Указом Президента України від 19.04.2012 № 273/2012 затверджено Річну національну програму співробітництва Україна – НАТО на 2012 рік [8]. У середньострокових цілях останньої зазначається про реформування системи правоохоронних органів у

відповідності до міжнародних стандартів, всебічного забезпечення прав, гарантій та соціального захисту правоохоронців, реформування Державної прикордонної служби та внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ, підвищення боєздатності Збройних сил [8].

У Плані дій Ради Європи для України на 2011-2014 рр. виокремлювалися заходи для утвердження прав людини шляхом зміцнення національного потенціалу у сфері боротьби з жорстоким поведінням з боку співробітників правоохоронних органів і пенітенціарних установ, у тому числі шляхом підвищення ефективності розслідування заяв про жорстоке поведіння; розширення застосовування європейських стандартів в галузі прав людини у своїй повсякденній роботі працівників правоохоронних органів; розширення транскордонного співробітництва [6].

У Протоколі № 6 до Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки щодо допомоги з правоохоронних питань від 9 грудня 2002 року передбачалась інтеграція європейських стандартів адвокатської діяльності в національну систему кримінального процесу [12]. Документом передбачається низка заходів організаційно-правового змісту, спрямованих та підвищення ролі адвоката у кримінальному процесі, гарантій його діяльності.

Відсутність спеціального закону не є суттєвим недоліком на шляху ефективності врегулювання відносин правоохорони, оскільки обсяг загальних засад державної функції правоохорони є досить широким в теоретичному аспекті. З позиції юридичної техніки, нормопроекткування та систематизація відносин правоохоронних є настільки складним завданням, що не виправдовує мети існування самого закону чи зводу законів.

Натомість національній законопроектній історії відомі спроби реалізувати таку ідею. Зокрема проектом Закону України від 17.12.2009 № 5446, «Про концепцію реформування правоохоронних органів України» передбачаються загальні принципи діяльності усіх правоохоронних органів, що є спробою уніфікації їх діяльності на інституційному рівні [11].

Загалом, законодавча база з питань правоохоронної функції є настільки розширеною, що її норми знаходяться в десятках законодавчих актах, які, подекуди, діють ще з 90-х років. За таких обставин невиключеною є наявність чисельних розбіжностей, неужгодженостей та протиріч.

Спроби узагальнення та систематизації актів законотворення неодноразово відмічалися і у світлі адміністративно-правової доктрини. Втім, більшість із них піддаються обґрунтованій критиці, а відтак не можуть претендувати на абсолютність. Наприклад, О.І. Безпалова пропонує законодавчу базу із означеного предмету розділити на закони, що визначають загальні засади реалізації правоохоронної функції держави; закони, що визначають окремі напрямки реалізації правоохоронної функції держави; закони, що визначають правовий статус суб'єктів реалізації правоохоронної функції держави [1, с. 27]. Щодо першого блоку, зокрема, вчена відносить до нього Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів». Незрозумілим видається такий підхід, оскільки означений Закон лише поверхнево визначає заходи державного захисту спеціальних суб'єктів, які потребують таких в силу виконання особливих державницьких завдань. Єдиним системноутворюючим елементом в Законі є термін «правоохоронні органи», який, до речі, надає тільки перелік останніх. В іншому випадку, погоджуємось із обґрунтованістю віднесення О.І. Безпаловою Закону України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» від 19.06.2003 № 975-IV до групи загальних законодавчих джерел регулювання правоохоронної функції, втім останній вже втратив свою чинність в результаті прийняття Закону України «Про національну безпеку» від 21.06.2018 № 2469-VIII.

На наш погляд, для включення до критерію загальноправових актів у сфері адміністративно-правового регулювання правоохоронної функції можуть претендувати, положення, наприклад, Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» від 01.12.1994 № 266/94-ВР. Натомість, процедурний характер його норм позбавляє претензії на системність та інституційне значення. Закон не містить принципів правовідновлюючої діяльності об'єкта посягання та загалом інших обов'язків держави за результатами заподіяння шкоди незаконними діями правоохоронних органів.

Відомче нормотворення утворює найбільший масив положень з питань правоохоронної діяльності, забезпечення правопорядку, захисту прав та свобод учасників правовідносин, охорони державних інтересів, забезпечення національної безпеки та ін. У межах встановлених законом повноважень, уповноважені суб'єкти реалізують свої функції шляхом прийняття відповідних адміністративних актів. У найбільш загальному вигляді систему відомчого нормативного регулювання у сфері правоохоронної функції держави доцільно класифікувати на дві групи.

Перша – організаційно-управлінське (внутрішнє) нормативне забезпечення – властиве виключно суб'єктам правоохоронної діяльності, яке деталізує їх повноваження, встановлює порядок прийняття та виконання управлінських рішень, здійснення публічної служби, звітності та громадського контролю тощо.

Друга – нормативне забезпечення основних напрямків правоохоронної діяльності (зовнішнє) – це загальнообов'язкові для виконання нормативні акти із загальнодержавною сферою поширення, які розкривають порядок, способи, засоби досягнення завдань в діяльності правоохоронних органів та суб'єктів, залучених до завдань правоохорони.

Висновки.

1. Сучасна правоохоронна функція держави характеризується як комплексний напрямок державної політики, за допомогою якого досягається охорона прав, свобод та інтересів людини і громадянина, забезпечення законності, конституційного ладу, правопорядку та безпечного існування суспільства, його елементів.
2. Правове забезпечення правоохоронної функції держави має на меті упорядкувати масив суспільних відносин, надати йому легітимності та загальнообов'язковості.
3. Розвиток сучасної правоохоронної діяльності характеризується: позбавленням надмірного інтересу до примусу; актуалізацією функції з надання послуг, проведенням просвітницької роботи, утвердження прозорості, підзвітності та підконтрольності громадському суспільству; поглибленням інтеграції правоохорони у сферу інформаційних, комерційних відносин; підвищенням відповідальності реалізації правоохоронної функції перед місцевою громадою завдяки реформі децентралізації; посиленням вимог до якості нормативного забезпечення правоохоронної інфраструктури, особливо антикорупційної складової.
4. На формування сучасного стану адміністративно-правового забезпечення правоохоронної функції держави мали вплив низка чинників загальнополітичного та нормативного характеру: домінування протягом тривалого часу радянської думки про місце і роль правоохоронних органів; проєвропейський вектор розвитку України та намагання утвердитися повноправним членом НАТО; несистематизованість законодавчого поля та відсутність центробіжних дефініцій у сфері правоохорони; домінуючий вплив відомчого регулювання на реалізацію відомчих правоохоронних завдань.
5. У найбільш загальному вигляді систему відомчого нормативного регулювання у сфері правоохоронної функції держави доцільно класифікувати на дві групи: організаційно-управлінське (внутрішнє) нормативне забезпечення; нормативне забезпечення основних напрямків правоохоронної діяльності (зовнішнє).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Безпалова, О. І. "Законодавче забезпечення реалізації правоохоронної функції держави. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2013. №2. С: 22-32.
2. Дуфенюк О. Недоліки юридичної термінології у галузі нормативного регулювання правоохоронної діяльності. *Вісник Національного університету Львівська політехніка*. №559. Проблеми української термінології, 2006. С. 138-140.
3. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
4. Конституція України : Закон, Верховна Рада України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>
6. План дій Ради Європи для України на 2011 - 2014 роки : План; Рада Європи від 23.06.2011 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_b25
7. Полковніченко О. М. Сутність та зміст правоохоронної функції держави. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2011. № 3. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2011_3_8.
8. Про затвердження Річної національної програми співробітництва Україна – НАТО на 2012 рік : Указ Президента України; Програма від 19.04.2012 № 273/2012 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/273/2012>
9. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19>
10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів" : Указ Президента України; Концепція від 08.04.2008 № 311/2008 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/311/2008>
11. Проект Закону України від 17.12.2009 № 5446, «Про концепцію реформування правоохоронних органів України». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF47A00A?an=131>
12. Протокол N 6 до Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки щодо допомоги з правоохоронних питань від 9 грудня 2002 року : Протокол; США від 20.10.2009 № 6 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/840_149
13. Собко Ю. В. Сутність та особливості правоохоронної діяльності як об'єкта координаційного впливу. *Право і безпека*. 5 (2009). С. 112-115.
14. Соколенко О. Л. Поняття та ознаки правоохоронної функції держави як основи правоохоронної діяльності. *Форум права*. 2012. № 4. С. 847-852.

15. Шай Р. Я. Правоохоронна функція правової держави: теоретико-практичний аспект: автореф. дисертації на здоб. к. ю. н. за спеціальністю 12.00.01. Львів, 2012. 20 с.

16. Янчук А.О. Шляхи формування основ нормативно-правового забезпечення реформування правоохоронної системи України: до постановки проблеми. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2016. №1. С. 107-116.

REFERENCES:

1. Bezpalova, O. I. (2013) *Zakonodavche zabezpechennia realizatsii pravookhoronnoi funktsii derzhavy*. [Legislative support for the implementation of the law enforcement function of the state]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav* №2, 2013. 22-32. [in Ukrainian].

2. Dufeniuk O. (2006) *Nedoliky yurydychnoi terminolohii u haluzi normatyvnoho rehuliuвання pravookhoronnoi diialnosti*. [Disadvantages of legal terminology in the field of regulatory regulation of law enforcement]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu Lvivska politekhnika*. №559. Problemy ukrainskoi terminolohii. S. 138-140 [in Ukrainian].

3. Kovaliv M. V., Yesimov S. S., Lozynskiy Yu. R. (2018) *Pravove rehuliuвання pravookhoronnoi diialnosti* [Legal regulation of law enforcement activities] navchalnyi posibnyk Lviv: LvDUVS, 2018. [in Ukrainian].

4. Konstytutsiia Ukrainy. (1996). [Constitution of Ukraine] *Zakon vid 28.06.1996 № 254k/96-VR Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].

5. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy (2012) [Criminal Procedure Code of Ukraine] *Zakon vid 13.04.2012 № 4651-VI. Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].

6. Plan dii Rady Yevropy dlia Ukrainy na 2011 - 2014 roky (2011). [Council of Europe Action Plan for Ukraine for 2011-2014] *Plan vid 23.06.2011. Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/go/994_b25 [in Ukrainian].

7. Polkovnichenko O. M. (2011) *Sutnist ta zmist pravookhoronnoi funktsii derzhavy* [The essence and content of the law enforcement function of the state] *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. 2011. № 3. 39-43. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnivs_2011_3_8. [in Ukrainian].

8. *Pro zatverdzhennia Richnoi natsionalnoi prohramy spivrobotnytstva Ukraina – NATO na 2012 rik* (2012) [On approval of the Annual National Cooperation Program Ukraine] *Ukaz prezzydenta vid 19.04.2012 № 273/2012. Ukaz prezzydenta vid 19.04.2012 № 273/2012. Zakonodavstvo Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/273/2012> [in Ukrainian].

9. *Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy* (2018) [On the national security of Ukraine] *Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 № 2469-VIII. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19>. [in Ukrainian].

10. *Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i obrony Ukrainy vid 15 liutoho 2008 roku "Pro khid reformuvannia systemy kryminalnoi yustyttsii ta pravookhoronnykh orhaniv"* (2008) *Ukaz Prezzydenta Ukrainy; Kontseptsiiia vid 08.04.2008 № 311/2008* Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/311/2008> [in Ukrainian].

11. *Proekt Zakonu Ukrainy vid 17.12.2009 № 5446, «Pro kontseptsiiu reformuvannia pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy»* [On the concept of reforming law enforcement agencies of Ukraine]. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/JF47A00A?an=131> [in Ukrainian].

12. *Protokol N 6 do Memorandumu pro vzaemorozuminnia mizh Uriadom Ukrainy ta Uriadom Spoluchenykh Shtativ Ameriky shchodo dopomohy z pravookhoronnykh pytan vid 9 hrudnia 2002 roku* (2009) [Protocol No. 6 to the Memorandum of Understanding between the Government of Ukraine and the Government of the United States America on law enforcement assistance of December 9, 2002] *Mizhnarodnyi dokument vid 20.10.2009 № 6*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/go/840_149 [in Ukrainian].

13. Sobko Yu. V. (2009) *Sutnist ta osoblyvosti pravookhoronnoi diialnosti yak obiekta koordynatsiinoho vplyvu*. [The essence and features of law enforcement as an object of coordination]. *Pravo i bezpeka* 5. 112-115. [in Ukrainian].

14. Sokolenko O. L. (2012) *Poniattia ta oznaky pravookhoronnoi funktsii derzhavy yak osnovy pravookhoronnoi diialnosti* [The concept and features of the law enforcement function of the state as the basis of law enforcement] *Forum prava*. 2012. № 4. 847-852. [in Ukrainian].

15. Shai R. Ya. (2012) *Pravookhoronna funktsiia pravovoi derzhavy: teoretyko-praktychnyi aspekt* [Law enforcement function of the rule of law: theoretical and practical aspect]. avtoref dys. na zdob. k. yu. n. za spetsialnistiu 12.00.01. Lviv, 2012. [in Ukrainian].

16. Yanchuk A. O. (2016) *Shliakhy formuvannia osnov normatyvno-pravovoho zabezpechennia reformuvannia pravookhoronnoi systemy Ukrainy: do postanovky problemy* [Ways of formation of bases of normative-legal maintenance of reforming of law-enforcement system of Ukraine: to problem statement] *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2016, №1. 107-116. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 19.10.2021